

De fauna van *Lipara*-gallen.

De bekende sigarengallen van riet bieden niet alleen aan de eieren en de larven van hun eigenlijke veroorzaakster, de vlieg *Lipara lucens* L., een tehuis, doch herbergen tevens een groot aantal ongenoode gasten, de inquilinen. Hiertoe behooren vertegenwoordigers van verschillende insectenorden. Zoo noemt O u d e m a n s ¹⁾ twee Ichneumoniden: *Polemon liparae* Gir. en *melas* Gir., en de prachtige groengouden Chalcidide *Pteromalus liparae* Gir., die alle op *Lipara lucens* parasiteeren. Als meer toevallige gasten van deze gallen vond hij een bij, *Prosopis communis* Nyl., en een graafwesp, *Pemphredon unicolor* F., (beide maken nesten in gewone rietstengels) en zelfs een sprinkhaan, zeer waarschijnlijk *Mecanema varium* F.

Dezen zomer ben ik, dank zij de vriendelijkheid van den heer P. Korringa, in bezit gekomen van een aantal sigarengallen, afkomstig uit de Waterleidingduinen te Haarlem. Mijn hoop was, hieruit Microlepidoptera te kweken. Prof. Docters van Leeuwen vertelde mij nl., dat hij ook micro's uit *Lipara*-gallen heeft verkregen; welke soorten het waren, wist hij niet meer te zeggen.

Jammer genoeg zijn mijn verwachtingen niet bevestigd geworden. Uit de gallen kwamen slechts twee Microlepidoptera te voorschijn: één imago van *Borkhausenia pseudospretella* Hw.; de rupsen van deze zeer algemeene soort leven, zooals bekend is, in allerlei plantaardig en dierlijk afval; zij zal dan ook toevallig in de gal terecht zijn gekomen. En één wit micro-rupsje met een bruinen kop — het is helaas overleden, vóór het verpopt was; naar alle waarschijnlijkheid hoorde het tot dezelfde soort.

Veel beter vertegenwoordigd was de orde der Dipteren. *Lipara lucens* L. verscheen het eerst; iets later kwam *Calamoncoris minima* Strobl., een veel kleiner, zwart vliegje te voorschijn, tegelijk met een nog kleinere soort: *Haplegis flavitarsis* Meig. Het eveneens gitzwarte diertje was van de vorige soort makkelijk te onderscheiden door de sneeuwwitte kolfjes; bij *Calamoncoris* zijn deze zwart. Terwijl de eerste soort als een echte inquiline van de gallen te beschouwen is, zal de tweede een meer toevallige gast geweest zijn, daar zij, volgens S c h i e n e r, in rietstengels leeft, zonder er gallen in te veroorzaken. Een derde Chloropine, die uit de gallen te voorschijn kwam, was *Elachytra cornuta* Meig., kennelijk aan lange, geknikte sprieten.

Hymenopteren waren vertegenwoordigd door *Polemon liparae* Gir. en *Pteromalus liparae* Gir.

Om een idee te geven van de verhouding, waarin de ver-

¹⁾ Dr. J. Th. O u d e m a n s: De Nederlandsche Insecten, p. 585.

schillende soorten in de 330 gekweekte gallen voorkwamen, laat ik hier de aantallen volgen.

<i>Lipara lucens</i> L.	34
<i>Calamoncoris minima</i> Strobl.	348
<i>Haplegis flavitarsis</i> Meig.	635
<i>Elachytra cornuta</i> Meig.	1
Cecidomyiden (niet gedetermineerd)	2
<i>Borkhausenia pseudospretella</i> Hw.	1
Rups van een ongedetermineerde micro	1
<i>Polemon liparae</i> Gir.	15
<i>Pteromalus liparae</i> Gir.	71

Zeer opvallend is het bijzonder lage percentage *Lipara*'s, die het tot imago brengen, nl. nauwelijks hooger dan 10 % !

Amsterdam, 20-XII-1935.

A. DIAKONOFF.

Laboulbeniaceae.

Sedert eenigen tijd houd ik mij bezig met het onderzoek naar de Laboulbeniaceae. Hoewel deze fungi hier betrekkelijk weinig schijnen voor te komen, heb ik er toch reeds verscheiden gevonden. Hoofdzakelijk vindt men ze wel op kevers; ze kunnen echter ook voorkomen op vliegen, wantsen, spinnen en mijten, terwijl ze een heel enkelen keer door anderen op andere insecten, als bijv. Hymenoptera, zijn waargenomen.

Het is niet zoo heel moeilijk de schimmels te herkennen, hoewel men, wanneer men er niet attent op is, ze gemakkelijk voor aanklevend vuil verslijt. Ik weet ze niet beter te kenmerken dan door te zeggen, dat, wanneer een kever overmatig vuil lijkt (bijv. langs de randen der dekschilden) of behaard schijnt op plaatsen, waar anders gewoonlijk geen beharing aanwezig is, of wanneer bij een behaard individu sommige haren extra dik lijken, men dan veel kans heeft een besmet exemplaar voor zich te zien.

Met een ongeveer 10-malige vergrooting zijn ze wel te herkennen. Wanneer men scherp toekijkt, is er altijd een buikig, meer of minder zwart gedeelte aan op te merken, dat al of niet voorzien is van veel of weinig, langere of kortere, op haren gelijkende, aanhangsels; terwijl het zwarte gedeelte op een veel lichter gekleurd, ietwat doorschijnend, dun steeltje rust. Het geheel is heen en weer te bewegen, zonder dat het dadelijk loslaat; hoewel het, voor den goeden gang van het onderzoek, aanbeveling verdient er zoo min mogelijk aan te komen, daar anders misschien de aanhangsels afbreken of eenigerlei beschadiging optreden kan.

Ze kunnen op alle deelen van het insect zitten, zoowel op het abdomen als op de pooten en dekschilden, op borststuk, kop of sprieten, zelfs op de oogen. Bij kevers, die op vochtige plaatsen leven, of wel bij waterkevers is de kans om besmette individuen te vangen het grootst, wat wel nauw samenhangt met de algemeene levensvoorwaarden der fungi.

Gaarne houd ik mij aanbevolen voor toezending van eventueel besmet materiaal.

Nieuwe Meerdijk 411,
Rijk (gem. Haarlemmermeer).

W. J. KOSSEN.

ADRESWIJZIGINGEN.

J. C. Ceton, thans: D 133 A, Albergen (bij Almelo).

Prof. Dr. J. C. H. de Meijere, thans: Lindenlaan 2 C, Zeist.